

גיליון מס' 430 פרשת נשא
תשפ"א שנה תשיעית

כאן ניתן להנציח
ולהיות שותף
בהפצת דברי התורה של רבינו
053-3145900

דברי ש"י"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

וישם לך שלום (ו' כ"ו)

כשסיימו בכיתה של אחד מבני רבינו שליט"א את שישה סדרי משנה והתכוונו למסיבת סיום, רבינו הכין לו דרשה קצרה לומר ברבים:

במשנה האחרונה (בסוף עוקצין) כתוב: לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלם, שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

מה המיוחד בשלום, שהוא מחזיק את הברכה יותר משאר דברים?

ואפשר לבאר, כי אמרו בגמרא (ב"מ מ"ב) שהברכה מצויה רק בדבר הסמוי מן העין. ולא בדבר השקול, מדוד או מנוי. ועל תלמידי חכמים כתוב (ברכות ס"ד) שהם מרבים שלום בעולם, נמצא שמידת השלום שמביאים תלמידי חכמים לעולם אינו דבר קצוב, כי כל הזמן תלמידי החכמים מרבים את זה, ולכן 'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום'.

כשנפטר ראש גולת קהילות יעקב מרן הסטיפלר זללה"ה השאיר את הדירה שהתגורר בה וכן עשרות ספרים שכתב ומכרו אותם. כששאלו את פי הבן - רבינו, הורה שהדירה תינתן במתנה לאחותו הרבנית שתחי', שהתגוררה עם רבינו הקהילות יעקב בסוף ימיו, וגם כל זכויות הרווחים מהספרים יהיו שלה.

ורשכבה"ג מרן הגרא"ל שטיינמן זללה"ה היה מתפעל ואומר: הרי רבינו שליט"א בן יחיד (ועימו שתי אחיות), ומדין תורה הכל שלו, אבל הוא, בלי אומר ודברים, נתן הכל במתנה לאחרים. כלום הפסיד מזה פרוטה, וכי חסר לו דבר! תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם!

(שבענו מטוביך)

ימחה שמי על המים

"לימדה אותך התורה שתהא וותרן בתוך ביתך, נשפך היין הוי ותרן וכו' (מדרש רבה נשא)

רבנו מבכה ומצטער על מריבות שמתייצבות בפתחי בתי ישראל, ודמעותיו על לחייוכאשר שומע את צערם. והוא גם מורה על מי לוותר ומתי לוותר.

סיפורתי לרבנו אודות זוג שמצבם בשלום בית חמור מאד וכבר מדברים על גט.

לא יודעים היום כיצד להתנהג. צריך לוותר ולוותר. בדרך כלל החיכוך בא על דברי שטות. לאשה קשה יותר לוותר, ועל הבעל מוטל לוותר! הכל מתחיל ממה שאמרהיזו מילה שפגעה בו וכדו'. בן תורה צריך לדעת לוותר.

יש במדרש רבה [נשא פרשה ט', ב'] על הפסוק איש איש כי תשטה אשתו, "לימדה אותך התורה שתהא וותרן בתוך ביתך, נשפך היין הוי ותרן וכו', וכן שמנך כו', נקרע כסותך כו', אבל אם שמעת דבר על אשתך - קום כגבר, למה שגבר את".

ומפורש במדרש שבכל מה שנוגע לגשמיות - עליו לוותר, ומה שנוגע לרוחניות - צריך שתהיה איש!

אמרתי לרבנו. מרן הגרא"ל שטיינמן אמר לי, כי בהיותו בחו"ל, זקן אחד בן שמונים ביקש ממנו ברכה, ושאלו על מה תבקש ברכה, ענהו: על שלום בית. אמר לו ראי"ל בתמיה, כזה זקן ועדיין לא למדת כיצד להתנהג עם אשתך? וכשסיפר לי זאת ראי"ל צחק מאד.

באורחות צדיקים כתב כמו שאדם מתנהג בן 8 כך יתנהג בהיותו בן 80. טבע קשה לשנות.

המשיך רבנו וציין זהירות נוספת בענין השלום. היה ויכוח בין מנוח ואשתו, הוא אמר כי היא עקרה - ולכן אין להם ילדים, והיא אמרה שהוא עקר, והיתה ביניהם מחלוקת. והמלאך בא לשים שלום ביניהם - ולהודיעה לה כי היא עקרה, ולכן דיבר עמה ואמר לה "הנה נא את עקרה" ולכן אמר "נא" בלשון בקשה כמי שאומר אל נא תריבי עם בעלך תדעי שאת העקרה.

ופסוק זה בא ללמד אותנו, כי הרוצה להשלים בין בעלי מחלוקת, לא יבוא אל הזכאי לומר לו אתה הצודק, שאילו היה בא המלאך למנוח אדרבה היה מרבה את המחלוקת שהיה טוען אח"כ לעומתה ראי שגם המלאך אומר כמותי... רק יבוא אל

החייב ויסביר לו כי אינו צודק ושיוודה לזכאי, ועל ידי כך יבוא השלום ביניהם. וכך היה מעשה אצל מרן החזון איש זצ"ל שהייתה מחלוקת גדולה ומרן זצ"ל סבר כצד אחד שהוא צודק, ושלח להודיע להוא שאינו צודק - שהוא אינו צודק, ולא שלח להודיע לצודק את צדקתו.

בני כמה הם היו מנוח ואשתו? מסתמא מבוגרים. וכבר אמרנו כי כתוב שאיך שמתנהג בגיל 8, כך יתנהג בן 80, אבל עם תורה אפשר לשנות ולהשתנות גם בזמן קצר.

עוד אמר רבנו "ותאמר לו אשתו לו חפץ ה' וגו' ובחז"ל אמרו שמנוח היה עם הארץ שלא הבין את מה שהיא הבינה, וצריך בירור לשם מה כתב הנביא את הפרט הזה שהוא היה עם הארץ, והתשובה: ללמדנו שאדם צריך להיזהר בדיבורו אפילו עם אשתו. אילו ידע מנוח שזה יכתב לדורות כמה היה נזהר מלדבר.

(כל משאלותיך)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

קרבה שנת השבע (ט)

כיון שהתחלנו במאמר הקודם לנגוע בקצה המטה, בנושא חיבורי הספרים שעל הלכות שמיטה, נרחיב מעט את היריעה על כך.

דרך אמונה

כידוע, רבינו חיבר על רמב"ם הלכות זרעים, ארבעה כרכי 'דרך אמונה', ובו הוא סידר כמין 'משנה ברורה' על סדר הרמב"ם, החל מהלכות כלאים ועד סוף הלכות שמיטה, כשהוא מלקט ומסדר את כל פסקי החזון איש ושאר האחרונים, דבר דבור על אופנו.

חלק מהספרים שחיבר רבינו שליט"א

הזכויות שמורות?

מעניין לציין, כי בכל הספרים שהוציא רבינו שליט"א לאור עולם, לא מוזכר בספר בשום מקום 'כל הזכויות שמורות' למחבר. (מבלי להיכנס כלל לנושא ההלכתי והמשפטי, האם אכן כאשר אין כותבים, השימוש מותר באופן חופשי).

דבר זה הוא חידוש בימינו, כי לעומתו, כמעט שאין יצירה כל שהיא, שהבעלים אינו דורש בעלות גמורה ותובע רשות מלאה על כל שימוש קטן כגדול.

את ההסבר לכך פעם נתן רבינו בעצמו, הוא אמר שהוא לא ראה בספריו חידוש כל כך, הוא לא חשב כלל שאי מי יבקש להעתיק מהספר ולמכור אותו... בעיניו היה זה מלאכה שכל אחד יכול בעצמו לעשותה...

עם זאת, רבינו נוהג טובת עין יתירה, וכל אחד שמבקש רשות לעשות שימוש בספר, הוא מרשה בעין יפה. כך למשל, המאגר התורני 'בר אילן' וכן הספריה הממוחשבת 'אוצר החכמה' ועוד מאגרי ספרים, קיבלו רשות מלאה להעתיק את כל ספריו אליהם, ללא כל תמורה.

'אדרבה', אמר פעם רבינו 'אולי בזכות זה ילמדו יותר אנשים בספרים'...

בעין יפה נותן!

דרך אמונה הלכות שמיטה בפרט, הודפס באופנים שונים עשרות (!!) פעמים על ידי קבוצות שונות, וחולק על ידיהם, כשרבינו מרשה בחפץ לב ללא כל תמורה.

ונזכיר את האחרון שבהם, היה בשנה האחרונה, עת קיבל רשות מרבינו, הרב אהרן סופר שליט"א מירושלים, שידיו רב לו בהוצאת ספרים בכלל, ונושא השמיטה בפרט, להדפיס במהדורה מיוחדת את הירושלמי שביעית עם פירוש רבינו, וספרו שערי אמונה ודרך אמונה על שביעית.

בימים האחרונים (ב' סיון תשפ"א), הוא נכנס לרבינו וזכה לקבל את ברכתו.

רבינו שליט"א מקבל בימים האחרונים, את הליקוט מתורתו על עניני שביעית

לאור קריאת רבינו להקפיד על הלכות נטילת ידים לסעודה בכל פרטיה ודקדוקיה

כפי שהתפרסם משמו ע"י בנו הגר"ש שליט"א נביא כאן סדר נטילת ידים לסעודה (בקצור רב)

- א. קודם הנטילה יש לעיין ולבדק שידי יבשות ונקיות ואין עליהם שום לכלוך וכל דבר שחוצץ. (ואשה צריכה להסיר הטבעות קודם הנטילה)
- ב. הנטילה צריכה להיות מכלי שלם שיש בו לכל הפחות רביעית הלוג, (150 גרם. ובספלים המיועדים לנטילת ידים המצויים כיום, יש בהם ברווח).
- ג. צריך לטול לפחות רביעית הלוג על כל יד, ובבת אחת. וכל המוסיף לטול בשפע נותנין לו מלא חפניו טובה. וצריך לטול שתי ידיו, אפילו אם אוכל רק ביד אחת. ויטול יד ימין תחילה, כדי ששמאל תשמש לימין.
- ד. כל יד ויד יש לטול עד סוף פסת היד, שהוא מקום חבור היד והקנה של הזרוע. וצריך להשגיח שיבואו המים על כל היד, גם בראשי האצבעות ובכל הצדדין.
- ה. אחר הנטילה מצוה לשפשף ידיו זו בזו.
- ו. לדעת המ"ב אם יש לו מים מזומנים יש לנהוג לכתחלה לטול ידים פעם שניה (והנוהג כן יש לו להתנות שיהיה בלי נדר). ולדעת החזו"א רשאי לכתחלה לטול כדון פעם אחת, ואין צריך לטול פעם שנייה. וכן הוא נהג.
- ז. צריך לזהר מאד שאחר הנטילה, כל עוד שידי לחות, שלא יגע בהן אדם שלא נטל ידיו. ואם נגע, צריך לנגב ולחזור ולטול כראוי.
- ח. אחר הנטילה וקודם הנגוב, מברך בא"ה אמ"ה אקב"ו על נטילת ידים.
- ט. אחרי הברכה צריך לנגב ידיו היטב. ולא ינגב בחלוקו. והאוכל בלא נגוב ידיו כאלו אוכל לחם טמא.
- י. אחר שגמר לנגב ידיו היטב, אין להפסיק עד ברכת המוציא, כדי הלוח עשרים ושנים אמה, אלא יברך המוציא מיד אחרי הנגוב. לדברים שהם לצורך הסעודה, מותר להפסיק.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי ש"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310